Nr. 112. w Sobotę **dnia 15. Maja 1858.**

GAZETA W. XIĘSTWA POZNAŃSKIEGO.

PRZEDPŁATA:
ćwierćrocznie dla miasta Poznania 1 tal. 20 sgr.
na całe Prusy 2 tal.

INSERATY:
1 sgr. 3 fen. od wiersza na $\frac{1}{2}$ szerokości
przyjmują się tylko w expedycyi.

Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornéj W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamieński w Poznaniu.

Telegraficzne wiadomości Gaz. W. Ks. Pozn.

Wiedeń, 14. Maja. — Turcy pod Grachowem na głowę zbici. Kaden basza poległ. Wszystkie armaty utracili. Globuk oblężony.

Sztutgard, 14. Maja — Prawo opodatkowania cukru burakowego dziś przyjęła pierwsza izba.

Telegraficzne wiadomości.

Londyn, 13. Maja. — Na posiedzeniu izby niższéj odpowiedział Baillie na interpelacyą Wyldego, że nie jest prawdą, aby lord Campbell domagał się posiłków dla Indyi. Disraeli oświadcza, że nawet prezes ministerstwa nic niewiedział o rezygnacyi lorda Ellenborougha, ponieważ tenże niechciał aby koledzy go namawiali do pozostania na urzędzie. Cardwell wniesie jutro wotum nagany ministerstwa.

Londyn, 14. Maja. — Odebrano wiadomości z Bombaju z d. 24. Kwietnia. Powstańcy zgromadzali się pod Bareilly, Calpée, Futtipuhrem i Benares i zagrażali także Ihamsi. Nepalezowie cofnęli się celem obrony własnych granic. W Bombaju niezawierano żadnych interesów, pieniędzy mało, a diskonto bankowe podniosło się o 1 procent.

— Cenę na głowę Nena Sahiba podniesiono z 50,000 rupii na lak jeden. Równie w kraju Maratów ponaznaczano ceny na powstańców po 10,000 rupii. Montgomery został cywilnym komisarzem Luknowa.

— Dzisiejszy Times powiada, krytykując artykuł zamieszczony w Monitorze, że Austrya w końcu załatwi spór między Portą i Czarnogórą. Porta mimo francuskiego i angielskiego pośrednictwa zbroić się będzie przeciw Czarnogórze, aż dopiero przez Austryą spowodowaną zostanie do zaniechania sporu.

Hongkong, 30. Marca. — Położenie Kantonu niebardzo pomyślne. W Pekinie podobno chcą się porozumieć z cudzoziemcami.

Malta, 3. Maja. — Flota pod admirałem Lionsem wróciła z pod Tunisu i po krótkiem zabawieniu na przystani tutejszéj, odpłynęła na morze.

Berlin, 15. Maja. — Najj. Pan raczył nadać dyrektorowi Athenäum w Luksemburgu, profesorowi Müllerowi, order orła czerwonego 4 klasy, nauczycielowi Esselowi w Neuhausie, wachmistrzowi od żandarmeryi Feike we Flatow, żandarmowi Behrendtowi w pr. Holland powszechną oznakę honorową, a szewcowi Schmidowi w Hehingen medal na wstążce za ocalenie życia; zamianować zaś asesorów rejencyjnych Meyerhofa w Monasterze, Seuberta w Stendalu i Ungefuga w Królewcu radzcami rejencyjnymi, a lekarza Dr. Gueriche w Choszczu (Landsbergu n. Wartą) radzcą zdrowia.

Charlottenburg, 14. Maja.—Najj. Państwo byli wczoraj wraz z księciem pruskim w kaplicy zamkowéj na nabożeństwie. W południe udał się król Jmość pieszo do Bellevue, dokąd przybyła późniéj królowa Jmość, poczem Najj. Państwo przez Hasenhaide wrócili do Charlottenburga, po obiedzie Najj. Państwo udali się pojazdem do Schönhausen, tamże w ogrodzie zamkowym przechadzali się i wrócili do Charlottenburga.

Berlin, 14. Maja. — J. kr. w. książe pruski słuchał wczoraj po południu referatu prezesa ministerstwa, dziś zaś z rana referatów pułkownika Manteuffla i prezesa policyi Zedlitza. O godz. 11. zebrała się u J. kr. w. rada ministeryalna.

— Korespondent berliński pisze do gazety wrocławskiéj: dotąd niema widoku, aby naznaczona na rok 1860. konferencya pełnomocników Austryi i związku celnego wydała błogie owoce, jakie sobie osiągnąć zamierzyli kontrahenci układu pruskoaustryackiego z d. 19. Lutego 1853 r., chyba że zaprzestaną, zamiast zupełnego połączenia się celnego, co mieli głównie na celu, na wyrównaniu obustronnych taryf. Konferencya pełnomocników Austryi, Prus, Bawaryi i Saksonii, która się odbyła przed kilku tygodniami, pozostała bez skutku. Z naszéj strony ani nie zezwolono na zniesienie ceł przechodowych, ani na zaprowadzenie spólnych urzędów celnych, ani też na wyrównanie klasyfikacyj taryfowych, równie nie zniżono cła od win austryackich. Gdy główne propozycye nie były przyjęte, nie chciał się zajmować pełnomocnik austryacki drobnemi ułatwieniami, które proponowali pełnomocnicy związku celnego. Tak przeminęła konferencya, która miała ułatwić układy na konferencyi w r. 1860 i wątpimy, aby do tego czasu zmieniły się stosunki na rzecz propozycyi austryackich. Owszem coraz bardziéj upowszechnia się zdanie, iż po upływie obecnego peryodu celnego w razie potrzeby utworzy się nowe ciało celne z państw północnych i środkowych Niemiec. Cel austryacki, jak się zdaje, nie zostanie osięgniętym, co do połączenia się celnego. Na Hanower trudno przytem liczyć przy utworzeniu się nowego związku celnego, bo zwyjątkiem sprawy holsztyńskiéj, Hanower nie sprzyja interesom pruskim, a zwłaszcza od czasu założenia portu wojennego na zatoce Jahde i niedopuszcza połączenia tego portu koleją żelazną z siecią pruskich kolei żelaznych.

Najświeższe wiadomości. Prasa francuska występuje teraz przeciw Austryi i Prusom. Przeciw Austryi wymierza Constitutionnel swoje pociski, twierdząc, że Porta występuje przeciw Czarnogórze podbechtana przez Austryą. Dzienniki niemieckie upatrują w téj polemice zamiar ukryty tak ze strony rosyjskiéj, jako też francuskiéj, aby niedopuścić upadku Czarnogóry, jako czaty nieprzjacielskiéj stojącéj przeciw Austryi i Turcyi. Być może, że ten zamiar był powodem do konferencyi, na którą pan Hübner wyjechał z Paryża do Wiednia. Konferencya ta atoli nie była poprzedniczką konferencyi paryskiéj, ponieważ poseł francuski dopiero do Wiednia przybył, gdy już p. Hübner wyjechał do Paryża.

Artykuł przeciw Prusom wymierzony, znajduje się w Patrie i daje ogładę Danii, twierdząc, że Anglia, Francya i Rosya opiekować się będą Danią, gdyby do zgody nie przyszło między Prusami a Danią.

Artykuł ten właściwie nie ma nic szczególnego, ale dowodzi nieznajomości faktów i kwestyi prawnéj. Jeżeli rząd francuski tym artykułem się interesuje, natenczas chciał dać Francuzom do poznania, że jeszcze nie uronił z rąk swoich inicyatywę polityczną.

W tych dniach rozwiąże się ciekawa kwestya, czyli gabinet angielski ocali się przez dymisyą lorda Ellenborougha. Zawsze burza wielka wisi nad tym gabinetem.

Nord wątpi dzisiaj, aby książe Gorczakow rezygnował jako minister spraw zagranicznych i wynurza nadzieję, że ten światły polityk pozostanie na miejscu, bo najwięcéj przykłada się do utrzymania pokoju, i postępowéj polityki cesarza Aleksandra II.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 11. Maja. — Najj. Pan, zgodnie z wnioskiem księcia namiestnika Królestwa, w drodze szczególnéj monarszej łaski, najwyżéj rozkazać raczył: dozwolić Konstantemu Ruszkowskiemu, który w r. 1852, za przestępstwo polityczne, po pozbewieniu wszelkich praw zesłany był na osiedlenie w Syberyi, powrócić do Królestwa Polskiego, z przywróceniem go do używania praw, na zasadach najmiłościwszego ukazu z dnia 17. Kwietnia 1857.

Najj. Pan, zgodnie z wnioskiem księcia namiestnika Królestwa, zezwolił na pozostawienie w kraju tutejszym, na zasadach najwyższego ukazu z dnia 27. Maja 1856 r., Sylwestra Żórawskiego, rodem z gubernii lubelskiéj, który wydaliwszy się w roku 1848 za granicę, obecnie do Królestwa powrócił.

— W następujących miejscach w Królestwie były pożary, skutkiem których spaliły się: W m. Kaliszu, gmach teatralny ubezpieczony na rs. 7800. Pożar, jak się domyślają, wynikł z podłożenia ognia. — W gminie Romanów pow. radzyńskim, dom mieszkalny z oranżeryą, ubezpieczony na rs. 2750. Przyczyna pożaru niewiadoma. — W gminie Bożejów pow. augustowskim, zabudowania dworskie, jako: śpichlerz, stodoła, obora, stajnia i dwie wozownie, ubezpieczone razem na rs. 650. Oprócz tego pogorzelec poniósł stratę w inwentarzu i ruchomościach na rs. 3500 oszacowaną. Pożar wynikł z podłożenia ognia przez niewyśledzonego dotąd sprawcę. — W gminie Wroczyn pow. gostyńskim, fabryka cukru wraz z należącemi do niéj budynkami, na rs. 3550 oszacowane. Strata pogorzelca w ruchomościach na rs. 15,455 podaną została. Przyczyna pożaru niewiadoma.

— Dyrekcya wyścigów konnych i wystawy zwierząt gospodarskich, ogłasza niniejszem następującą wiadomość. Ułożony został między Maryanem hr. Czapskim i Witoldem hr. Wołłowiczem, produce-stakes match, konie 2letnie, zrodzone w r. 1858, werst $1\frac{1}{2}$, waga 118 funtów; klacze 3 funty mniej. Właściciel konia pobitego, daje właścicielowi zwycięzcy puhar srebrny, wartości rs. 100. Zrzucenie lub śmierć, rozwiązuje zobowiązanie i wyścig. Wyścig odbyć się ma na torze warszawskim w r. 1860. Maryan hr. Czapski melduje: ogiera gniadego Horse-Ben, zrodzonego 9. Kwietnia 1858 r., po ogierze Young-Big-Ben, z klaczy Nicaria. Witold hr. Wołłowicz, melduje produkt jaki się urodzi z klaczy Young-Dobora, stanowionej z ogierem Pereival. Czy to niezakrawa na wyścigi na embrionach!

— Kompozytor Moniuszko wyjechał do Włoch na Kraków.

Rosya.

Petersburg, 30. Kwietnia. — W ukazie najwyższym na dniu 4tym Kwietnia, za własnoręcznym J. C. Mości podpisem, do senatu rządzącego wy-

danym, wyrażono: »Ukazem danym senatowi rządzącemu d. 1. Lutego 1842 r., ustanowiony został komitet osobny dla urządzenia drogi żelaznéj petersburgsko-moskiewskiej, obecnie mikołajewskiej, któremu powierzone było następnie roztrząsanie projektów dotyczących innych dróg żelaznych. Uznając obecnie użytecznem, ażeby czynności tego rodzaju dokonywane były w sposób ogólnie ustanowiony, rozkazujemy: komitet pomieniony, który ukończył czynności nań włożone, uważać za zniesiony.«

— W nocy na dzień 1. Maja, lody na Newie pod Petersburgiem poruszyły się, i mosty pływające zdjęto.

Francya.

Paryż, 9. Maja. — Doniesiono, iż komisarz turecki Fuad basza d. 13. b. m. zjeżdża do Paryża, aby mieć udział w posiedzeniach konferencyi. Przed wyjazdem swym z Konstantynopola wypracował, jak mówią, kilka promemoryj, ściągających się już to do organizacyi Księstw Naddunajskich, już to do stanu państwa tureckiego, aby w razie gdyby przyszło mówić o powstaniu w Bośnii i sporze z Czarnogórą, być dostatecznie przygotowanym. Mówią, że gabinet austryacki objawił swe życzenie nie wdawać się w rozbiór wewnętrznego stanu Turcyi, do czego się może i ta okoliczność przyczyniła, że Austrya sama popadła przed kilku miesiącami w dyferencyą z Turcyą, gdy agenci jéj samowolnie działali w obronie chrześcian w Bośnii. Co do Czarnogóry wiesz Pan, iż pisma tutejsze oświadczyły się za nią przeciw działaniu Porty, która napróżno przyrzekła ks. Danilowi tytuł Muszyra, pensyą roczną, niezawisłą administracyą, i pewną ilość dystryktów zdatnych do uprawy, byle tylko uznał nad sobą zwierzchnictwo tureckie. Tutejszy gabinet nie wyrzekł swego zdania o Czarnogórze, jeżeli atoli antypatya Austryi przeciw Czarnogórze nie przestanie wzrastać, można być pewnym, że Francya popierać będzie sprawę kraju tego. Co do terminu otwarcia konferencyi nie masz pewności; mówią, że dopiero 17. m. b. nastąpi. Rewizya aktu żeglugi na Dunaju niewątpliwie odbędzie. Dotąd uporczywie sprzeciwiała się temu Austrya.

— Francya i Rosya są z sobą zgodne co do taktyki względem Czarnogóry. Chcą przedewszystkiem ostatecznie oznaczyć granice, i tymczasem nie wspominać o kwestyi niezawisłości, bo sądzą, że ta się z czasem sama przez się ułoży. Artykuł zresztą pana Renée o Czarnogórze uważać należy, jako wypływający ze źródła urzędowego. Już w kilka dni ma Monitor wystąpić w tym samym przedmiocie i bronić niezawisłości Czarnogóry twierdząc, że Porta nie ma prawa uważać w księciu Danilo swego wazala.

Paryż, 10. Maja. — Policya i po prowincyach tropi dzieło p. Proudhona; lecz ani egzemplarza nie znaleziono, bo nadsyłki paryskie szybko wyprzedano w kilku dniach i zażądano nowych. Raporty z miejsc przemysłowych brzmią nader smutno. W St. Quentin i Lille ustały pono roboty rękodzielni bawełnianych, bo odbyt jest mały, a zapasy wielkie.

Paryż, 11. Maja. — Pewne pisma zagraniczne utrzymują, że jen. Espinasse myśli się z urzędu swego wycofnąć. Rzecz nie ma się tak wcale bo gdyby nawet chciał, cesarz nie zezwoliłby na to, życząc sobie bardziéj, niż kiedykolwiek, aby jenerał był na czele administracyi kraju. Nie można atoli zaprzeczyć temu, co głoszą pisma o roztrojeniu między Francyą a Austryą. Sprawa Czarnogórców bardziéj jeszcze powiększyła rozbrat między temi dwoma mocarstwami. Pan Thouvenel napróżno się starał nakłonić Fuad baszę zwrócenia drogi swéj do Paryża na Marsylią zamiast na Wiedeń. Przyszło do cierpkich przymówek, Fuad basza odniósł się do dywanu, który uznał słuszność jego. Sądzą, że wylądowanie wojsk tureckich w Klek nastąpi; dowiaduję się przecie, że komendant tych wojsk otrzymał zakaz wkroczenia do Czarnogóry.

(Kor. Cz.) W parlamencie angielskim wytoczyły się ważne rozprawy o polityce zewnętrznéj. Z okazyi budżetu, p. Bright, ze szkoły manchesterskiéj, powstał na zbrojenia, na wojowniczą i wyzywającą politykę Anglii, radził, aby Anglia nie mięszała się do niczego i pozostała w odosobnienin. Dziwna rzecz, że pan L. Veuillot w Univerze radził także Francyi politykę odosobnienia. Rada p. Veuillota jest rozsądniejszą niż pana Brighta, bo Francya jest kontynentalną, europejską, nie posiada Indyi i nie ma potrzeby utrzymywania komunikacyi z Azyą. Z okazyi mocyi p. Gladstone za jednością Rumunii, wytoczyły się jeszcze ważniejsze rozprawy. Za jednością Rumunii, za jednością nawet dynastyczną oświadczył się lord Russel, Roebuck i wielu innych. Mocya została odrzucona po głosie lorda Palmerstona, że dynastya zjednoczonéj Rumunii musiałaby być w polityce rosyjskiéj i po głosie pana D'Israelego, który zapewnił, że już nastąpiła zgoda o Rumunię między Francyą a Anglią. Gdyby p. Gladstone wystąpił był ze swą mocyą rok temu, byłby oddał wielką usługą Rumunii i Francyi. Listy z Londynu są spokojniejsze, chociaż lękają się zawsze upadku torysów tego wypadku. Francya i Anglia idą zgodniéj. Ajenci francuscy w Indyi, malują zły stan Anglików w téj kolonii. Wzięcie Luknowa nie przyniosło spodziewanych korzyści. Francya czeka, przekonana, że Anglia doszła do zenitu wielkości, i że przy gotowéj potędze Fiancyi, zacznie swą wielkość utracać. Chodzą pogłoski, że ce cesarz Aleksander zobaczy się z królową Wiktoryą w Berlinie; chodzą także pogłoski; że Francya ma chcieć mieć na garnizonach Alzacyi, Lotaryngii i Flandryi gotową armię stutysięczną.

Sprawa »Cagliari« którą tyle się bawiono, kończy się. Hr. Cavour zgodził się na linię postępowania lorda Malmesbury. Więcéj zajmuje sprawa holsztyńska, w któréj sejm francuski nie idzie tak, jakby sobie życzyła Francya, Anglia i Rosya. W téj sprawie Francya pokazała się umiarkowaną, ale nie myśli Danii opuścić.

Wczoraj hr. Bourqueney wyjechał do Wiednia. Księżna Stefania badeńska, ciotka mamka, udała się do Ostendy, dla zobaczenia się ze swą portugalską wnuczką. Spodziewaną jest w Paryżu księżna Marya, córka księżny Stefanii. Tego roku cesarz będzie wiele jeździł, będzie w Cherbourgu, Brest, Nantes, Plombiéres, Biarritz i w chalońskim obozie.

La Presse ogłosiła listy wymienione między hr. Cavour a p. Bastide w przedmiocie polityki rzeczypospolitéj francuskiéj, względem Piemontu i Lombardyi. P. Bastide wyznał, że nie wchodziło w interes rzeczypospolitéj popierać króla piemonckiego, oe rzaczpospolita chciała we Włoszech nie wielkich monarchii, lecz drobnych rzeczypospolitych.

O wyjściu z ministeryum jenerała Espinasse, nie ma jeszcze nic pewnego. Mówią jednak, że ministerstwo to było ofiarowane p. Laity i że nie zostało przyjęte z przyczyny odrzucenia warunku oddalenia jednego prefekta.

Wczoraj p. Juliusz Favre złożył w izbie przysięgę i zasiadł obok panów Olivier i Darimon. Izba odebrała raport pana du Miral, legitymisiy i imperyalisty, o projekcie dotyczącym szlachectwa. Raport oświadczył, że projekt do prawa nie ma majoratów (zapewne jak na teraz), lecz tylko dystynkcye szlacheckie, które Francya ma lubić namiętnie. Dodaje on, że projekt do prawa ma cel polityczny, to jest danie cesarstwu środków przyciągnięcia do siebie legitymistów. Pan du Miral zapewnia, że projekt do prawa nie ma na celu przywrócenia dawnego szlachectwa i utworzenia osobnéj klasy kastowéj, a jednak projekt do prawa bierze poo swą opiekę nie tylko tytuły, lecz partykuły *de*. Projekt do prawa jest bardzo krytykowany, bo z czasem da tytułom i partykule *de* prawo do majoratów. Francya nowożytna nie jest tak zapalczywie jak dawniéj przeciw majoratom, ale chciałaby, aby weszły tak jak w Anglii, aby je mógł zaprowadzić w swéj famiii każdy czy to właściciel szlachecki, czy właściciel nieszlachecki; Francya chce wolności w majoratach, a Francya cesarska idzie inną drogą, drogą wyraźnie legitymistowską, doradzoną skrycie przez legitymistów a publicznie przez Unives. Nie ma w tem, co się dzieje, nic dziwnego: cesarstwoszuka przyjaciół, gdzie ich może zrobić. Mieszczanie i lud miejski, jak byli tak są mu przeciwni.

Dzisiejszy Siécle poświęca długi artykuł radom Univera, dawanym cesarstwu co się tyczy polityki wewnętrznéj, zamiarowi wznowienia dawnych cechów, zaprowadzenia gmin między włościanami; zaprowadzenia majoratów w majątkach szlacheckich, a ścieśnienia wszystkich objawów wolnego życia miast. La Presse popiera Siécla. Opozycya ich na nic się nie przyda. Univers rozbraja i niejeden umysł podbija dla tego, że do rad wewnętrznych dołącza rady zewnętrzne, mające na celu wskrzeszenie wielkości jakiéj używała Francya za rządów Ludwika XIV.

Wybór, który się odbędzie w Paryżu d. 9. i 10. zajmuje więcéj umysły niż wybory ostatnie. Rząd przedstawia pana Eck a republikanie pana Picard. Mówią, że p. Recourt, minister z r. 1848, dla tego, że mieszał się czynnie do ostatnich wyborów, miał zwrócić na siebie uwagę rządu.

P. Jubinal, który podejmuje się dalszego wydawania Estafetty, pod innem nazwiskiem, jest imperyalistą. Jest to z jego strony akt litości zrobiony dla drukarzy tego dziennika.

Dla zmniejszenia sarkania za zabranie parteru tuileryjskiego, rząd kazał otworzyć dla publiczności ogrody około Luwru.

Marszałek Bosquet ma się gorzéj. Lękają się o jego życie.

Przybył do Paryża ksiądz Moczygęba, Szlązak, który kilka lat temu udał się do Texas z kolonistami szląskiemi. Koloniści szląscy tworzą w Texas trzy gminy złożone z 200 podgmin, w których gmina Panny Maryi jest największa. Szlązacy mają przedstawiać w Texas najpiękniejszy przykład: spokojności, moralności i pracowitości. Rządzą się oni sami i dobrze i ziemia żyzna opłaca dostatecznie ich pracę. Znajduje się teraz między niemi parę Polaków. Oni to rzucili między nich myśl wyższą i czynniejszą, oni zaprowadzili, że tak powiem na ziemi amerykańskiéj unią zerwaną w Eeuropie tak niezgrabnie, jak mówi hr. Załuski, w wieku XIII. Ksiądz Moczygęba przybył po nauczycieli i księży. Ma on się udać do Rzymu, gdzie oo. Zmartwychwstania założyli seminaryum szląskie.

Anglia.

Londyn, 9. Maja. — W artykule zamieszczonym w Observer czytamy: Stanowisko rządu JKMości z każdym dniem jest mniéj jasnym, i szybkim krokiem zbliżyła się kryzys, w któréj z urzędu swego wystąpi albo przystąpi do rozwiązania parlamentu. Nie można o tem żadnéj mieć wątpliwości Kwestya indyjska w inne z ostatnim tygodnia przejdzie studium, w którem niepodobna uniknąć głosowania. Pan Roebuck oznajmił na wtorek poprawkę, mogącą być nader niebezpiecznym probierczym kamieniem dla siły rządu. Idzie o mianowanie izby radnéj, mającéj być przydaną ministrowi dla Indyj. Lord Palmerston i lord John Russel są przeciw takiéj nowacyi, którą uważają za nader niebezpieczną. Roebuck jest przeciw wszelkiéj izbie radnéj, i ułoży pewnie, za poparciem Milnera, Gibsona i lorda J. Russela poprawkę, zdolną wpędzić ministerstwo w matnię. Ale gdyby nawet potrafiono szczęśliwie pominąć kłopot indyjski, grożą inne skopuły, które nie łatwo będzie obejśdź. Weźmy np. sposób, w jaki rząd postąpił sobie z proklamacyą lorda Canninga, i niezapominajmy o depeszy do niego zasłanéj. Nie wchodząc w ocenienie téj proklamacyi, dodamy tylko, że żaden rząd nie mógł postąpić sobie mniéj szlachetnie, mniéj delikatnie; jest to sposób, którym zachęca się ministerstwo Audh do nowych gwałtów. Rząd potępia w obu izbach parlament, sługę swego. O tem się natychmiast w Indyach dowiedzą, i pan Canning straci wziętość u krajowców.

Londyn, 10. Maja. — Times donosi, że wczoraj odbył się meeting w Cambridge House, na którym postanowiono wnieść w następny czwartek w izbie niższéj rezolucyą ściągającą się do depeszy lorda Ellenborough, naganiającéj proklamacyą lorda Canninga do mieszkańców Audh. Lord John Russel i najznamienitsi członkowie tak nazwanéj partyi peelistów poprą tę rezolucyą.

Londyn, 11. Maja. — Times w artykule dzisiejszym Cyty pisze, że oburzenie publiczności przeciw wystąpieniu rządu do lorda Canning, zdaje się takiego doszło stopnia, że dalsze pozostanie ministerstwa na swem stanowisku uważać należy jako niemożebne.

Austrya.

Wiedeń, 10. Maja. — Gaz. wiedeńska podaje następujący ciekawy artykuł polemiczny: Rosyjska gaz. petersburgska, która dziś nas doszła, zamieszcza list z nad Lago Maggiore, którego przedmiotem jest zarząd król. lombardzko-weneckiego. List ten jest mniéj więcéj plagiatem odpowiedzi, jaką niedawno jeden z rewolucyjnych przywódzców piemontskich dał pewnemu dziennikowi nadreńskiemu. Dość nam wymienić źródło z którego korespondent rosyjskiego dziennika czerpał, aby się usprawiedliwić w oczach wszystkich, iż wyrzekamy się wchodzić w dokładne zaprzeczenie kłamliwych jego twierdzeń. Nie jest nam tajną dążność jaka się tam w Rosyi objawia, aby wielkie to państwo we wszystkich warunkach oświaty podnieść do stopnia takiego na jakim stoją inne państwa Europy. Dążność ta jest bardzo chwalebną, i korespon-

dent nasz petersburgski nigdy nie pomija w doniesieniach swych najmniejszego zdarzenia, które świadczyć może o tych usiłowaniach. Europa wygląda niecierpliwie skutków téj wielkiéj pracy i wiele sobie po niéj obiecuje; ale sądzimy że byłoby wielkiem naruszeniem prawideł skromności, gdyby w Rosyi sądzono, że mając takie chęci, ma się zarazem i prawo przybierania roli sędziego względem tych, którzy od dawna postępują drogą moralności. Austrya może zaprosić do siebie świat cywilizowany, a zatem może go raprosić również i do królestwa lombardzko-weneckiego i przekonaną być, że dostojny i wysoki gość, jeżeli znów nas opuści, uniesie z sobą przekonanie, że był w gościnie u równego sobie. Jeszcze jedno słowo na ostatku. Gaz. petersburgska może iść swobodnie w nienawiści swojéj przeciw Austryi za kierunkiem wskazanym jéj przez rewolucyonistę piemontskiego, lecz nam się zdaje, że tym sposobem wstrząsa posadami, na których spoczywa tak dobrze monarchiczna Rosya jako i Austrya.

(Kor. Cz.) Wiedeń, 8. Maja. — Z prowincyi tureckich wiadomości ostatnie są zaspakajające. W Serbii, usiłowania Ethem baszy przywróciły zgodę między senatem a księciem i zapewniły spokojność kraju, podnosząc moralną powagę Porty. Jest to tryumf arystokracyi serbskiéj nad władzą księcia panującego. Turcya dalszych ztąd korzyści dla siebie wyciągnąć zapewne nie zaniecha. W Bośnii i Hercegowinie Hussein basza, Azis basza i Kiani basza potrafili także jeśli nie zaspokoić Rajasów, to przynajmniéj ich zaufanie w dalsze porty rozporządzenia obudzić, rozruchy rozbroić i niecierpliwość wywołaną uciskiem, w granicach spokojnego oczekiwania zamknąć. Co nastąpi z Czarnogórą? Układy w Trebini zdaje się że do niczego nieprzyszły. Turcya nowo gromadzi siły. Baszowie radzą nad przyszłymi krokami. Książe Daniło ze swéj strony robi, jak mówią, zbrojne przygotowania. Journal de Francfort grozi księciu Czarnogóry wojną. Le Nord w tem widzi poduszczenie Austryi, żeby znaleść sposobność do interwencyi, lub medyacyi zbrojnéj. Oba, zdaniem mojem się mylą. Porta niemyśli o wojnie z Czarnogórą dopóki zaczepioną nie zostanie, i ograniczy się na obsadzeniu granic. Austrya nie podnieca, gdyż z zawikłań a nawet z medyacyi zbrojnéj żadnych nieotrzymałaby korzyści. Mniemać, że sprawa ta zająć może uwagę konferencyi paryskiéj, jest to przypisywać jéj działaniu zbyt obszerne granice, to jest to wprowadzać konferencyę na stanowisku kongresu. Wszakże spór ten między Portą i Czarnogórą, prędzéj lub później musi się stanowczo i legalnie załatwić, jeśli niema być ciągle jak dotąd źródłem zamieszań krwawych. W téj jednak chwili zapewne pozostanie jeszcze w zawieszeniu.

Sprawa parowca »Cagliari« już zdaniem wielu załatwiona w ten sposób, że statek ma być zwrócony Piemontowi. Anglia i Francya mają to na Neapolu wymódz. Inni mówią, że te państwa zaproponowały sąd arbitralny. Lord Malmesbury wymienił oba te środki. Inny członek gabinetu oświadczył przed dwoma dniami, że Piemont się zgadza, lecz nie dodał, czy na oba te środki, lub na jeden z nich. Zresztą trzeba wiedzieć, co powie Neapol. Depesze ztamtąd donoszą, że proces o »Cagliari« poszedł do apelacyi. Proces w Salernie jeszcze się nieskończył.

Roboty około burzenia bastyonów posuwają się daléj i spiesznie. W tych dniach nowe przejście przy dawnéj bramie czerwonéj do koszar cesarza Franciszka Józefa I. otworzonem zostanie. (Cz.)

Kronika miejscowa.

Poznań, 15. Maja. — W zeszłym tygodniu wydarzyło się kilka przypadków nieszczęśliwych w naszem mieście. Woźnica u jednego piekarza nadawszy koniom wieczorem obroku, poklepał konia, ten jakkolwiek zawsze spokojny uderzył w brzuch woźnicę i tak niebezpiecznie, iż nazajutrz umarł. Pokazało się, że wskutek uderzenia mała zrobiła się dziurka w trzewie. — Drugi przypadek wydarzył się na majówce. Grający w palanta wypuścił z ręki przy uderzaniu w piłkę palant i ten uderzył stojącą panią w oko tak silnie, iż ono wypłynęło. — W dniu 12. b. m. z rana o godzinie 4éj postrzegł żołnierz stojący na warcie przy odwachu fryderykowskim dym wylatujący z kramu kupca Auerbacha. Pokazało się, że zapałki z chubką zapaliły się i od nich zajął się stół kramny. Ogień ugaszono. Szkoda nie wielka. Podobno od wieczora dnia poprzedniego nikt nie postał w tym kramie.

Leszno, 13. Maja. — Uroczystość otwarcia mostu na Odrze pod Głogową, przez który pójdzie kolej żelazna z Leszna do Głogowa nieodbędzie się, jak zapowiedziano d. 15. lecz 17. Maja, ponieważ minister handlu v. d. Heydt rychléj przybyć na nią niemoże. Po uroczystości uda się pan minister przez Wrocław do górnego Szląska.

Wiesz co się stało?
Nic zgoła; — a cóżby takiego?! —
»Coś okropnego«!..

»Oto brat strzelał do brata« —
Ej — do kata....
Cóż powód dało? —

»Nie wiem — lecz iście się stało. —
I zkąd nowina?
Zkądby?... z Krzywina... —

Stowarzyszenie kupieckie w Poznaniu.

Zgromadzenie dnia 14. Maja 1858.

Zyto (węcpel po 25 szefli) odbyt powiększył się; na Czerwiec $30\frac{5}{12}$—$\frac{1}{2}$ pł., na Lipiec $31\frac{1}{4}$—$\frac{1}{3}$ pł., na Wrzesień Październik $33\frac{1}{2}$ pł.

Okowita (beczka po 9600 % Trallesa) na bieżący rachunek nieco wyżéj płaciła, na inne termina bez zmiany; w miejscu (bez beczki) $13\frac{1}{3}$—$\frac{5}{6}$ (z beczką) na bieżący miesiąc $14\frac{1}{6}$—$\frac{5}{24}$—$\frac{1}{4}$ pł., na Czerwiec $14\frac{1}{2}$ pł., na Lipiec $15\frac{1}{12}$ pł., na Sierpień $15\frac{1}{3}$ pien.

Przybyli do Poznania 15. Maja.

BAZAR. Kruszewski z Krakowa, Morze z Rüdesheimu, Otocki z Pietrzykowa, Landau z Wrocławia, Otocki z Gogolewa, Nieżychowski z Żylic, Węsierski z Modliszewka, Bröcker z Łabiszynka, Gulcz z Czewujewa, Szołdrzyński z Siernik, Nieżychowska z Granówka.

HOTEL DREZDENSKI MYLIUSA. Reichmeister z Obornik, hr. Bniński z Samostrzela, Beyme z Grodziska, Kośmiński z Terwina, Amerlau z Schwedt, Stelzer z Królewca, Friepke z Waldenburga, Levin, Blom i Speyer z Berlina.

HOTEL DU NORD. Wolański z Barda, Baranowski z Rożnowa, Wiekmanowie z Berlina, Cohn z Pleszewa.

POD CZARNYM ORŁEM. Niesiołowski z Góry, Drzeński z Bożejewa, Koszutski z Franowa, Dziembowski z Lenartowa, Clausen z Kościana, Szulczewski z Runowa.

HOTEL EICHBORNA. Hirsch z Wągrówca, Meyer z Śmigla, Bansen z Zielonéj-góry, Klug z Piły, Hansen z Swinemyndy.

HOTEL KRUGA. Pormann z Neumarktu, Rittner z Wrocławia, Weher z Kaltwasser.

Dnia 14. b. m. z wieczora o godzinie 11téj zakończył swe życie doczesne mąż mój, kupiec tutajszy, były Kapitan wojsk polskich Ignacy Griesingier Pogrzeb odbędzie się w Poniedziałek dnia 17. o godzinie 5½ po południu. Pozostała wdowa.

Księgarnia **N. Kamieńskiego i Spółki** w Poznaniu w Bazarze otrzymała następujące nowości:

	Tal	Sgr.
Poezye Mikołaja Sępa Szarzyńskiego i Tobiasza Wiszniowskiego współczesnych Janowi Kochanowskiemu	—	8
Grabowski ksiądz Piotr, Zdanie syna Koronnego o pięciu rzeczach Rzeczypospolitéj polskiéj należących. Cena	—	8
Ustawy prawa ziemskiego polskiego dla pamiątki lepszéj krótko i porządnie zebrane, z przydatkiem o obronie koronnéj i o sprawie i powinności urzędników wojennych J. Mpana Jana Tarnowskiego .		16
Alberti Marchionis Brandenburgensis ducis Prussiae, libri de arte militari mandato serennissimi regis Poloniae Sigismundi Augusti scripti nunc primum e codice authentico principis palatini Adami Czartoryski cura et sumptibus bibliothecae polonicae editi. Cena	7	15

Księgarnia **N. Kamieńskiego i Spółki** w Poznaniu poleca na miesiąc Maj:

	Tal.	Sgr.
Miesiąc Maj poświęcony Najświętszéj Maryi Pannie, przerobiony z włoskiego ku użytkowi Polaków przez ks. Ign. Hołowińskiego arcybiskupa Mohilewskiego ...	—	7½
To samo na welinowym papierze	—	20
Nabożeństwo majowe poświęcone czci Najświętszéj Panny, napisał W. Wielogłowski. Cena	1	—
Miesiąc Maryi, czyli rozmyślania na każdy dzień miesiąca o jéj życiu, chwale i opiece porządkiem czasu ułożone a do jéj świąt zastósowane. Cena	1	—

OBWIESZCZENIE.

Posiedzicieli dawniejszych obligów miasta Poznania, czteroprocentowych z dnia 22. Lutego 1825. r. wzywamy niniejszém, aby rzeczone obligi doręczyli naszéj kassie kamelaryjnéj i natomiast odebrali za kwitem zupełne waluta wraz z prowizyą do dnia wypłaty.

Przytém zwracamy uwagę, że z już wylosowanych obligów dotąd jeszcze następujące numera nie odebrano:

389 na 100 Tal. wylosow. dnia 2. Stycznia 1858.
647 na 50 Tal. » » 2. Lipca 1855.
788 na 25 Tal. » » 2. Lipca 1555.
817. 1487 po 25 Tal. » » 1. Lipca 1857.
1923. 1938. 1939. 2007. po 25 Tal. wylosowane dnia 2. Stycznia 1858.

Poznań, dnia 3. Maja 1858.

Magistrat.

SPRZEDAZ KONIECZNA.

Królewski Sąd powiatowy w Poznaniu.

Poznań, dnia 22. Marca 1858.

Nieruchomość do machinisty Jana Netrebskjego należąca, tu w Poznaniu na przedmieściu Sgo Wojciecha pod Nr. 128., oszacowana na 5266 Tal. 6 Sgr. 8 Fen. wedle taxy, mogącéj być przejrzanéj wraz z wykazem hypotecznym w Registraturze, ma być dnia 26. Października 1858. przed południem o godzinie 11téj i po południu w miejscu zwykłém posiedzeń sądowych sprzedana.

Wierzyciele, którzy dla pretensyi realnéj, z księgi hipotecznéj nie wynikającéj, zaspokojenia poszukają z summ szacunkowych, powinni się z pretensyami swemi do nas zgłosić.

OBWIESZCZENIE.

W interesie konkursowym nad pozostałością Luizy Schultze sądowy administrator i porucznik były **Zobel** w Poznaniu definitywnym administratorem massy konkursowéj mianowany i zobowiązany został.

Poznań, dnia 3. Maja 1858. roku.

Królewski Sąd Powiatowy,
wydział dla spraw cywilnych.
Kommissarz konkursu (podp.) Mützell.

Dyrekcya nowego towarzystwa kredytowego
Wielkiego Księstwa Poznańskiego.

Zostawszy na dniu dzisiejszym instalowanym jako Dyrektor nowego towarzystwa kredytowego Wielkiego Księstwa Poznańskiego przez Królewskiego Naczelnego Prezesa prowincyi, wzywam przeto szanownych członków towarzystwa niniejszém uprzejmie,

aby raczyli wybierać sobie każdego miesiąca każdy pierwszy wtorek, środę lub czwartek na konferencyą ustną ze mną w interessach towarzystwa, gdyby to za rzecz potrzebną uważali, ponieważ w tych dniach z pewnością w gmachu towarzystwa w Poznaniu będę obecnym.

Piśmienne wnioski do Dyrekcyi czynione zostaną w każdym czasie, jak się samo przez się rozumie, ściśle załatwiane.

Poznań, dnia 12. Maja 1858.
Hrabia ***Koenigsmarck-Olesnitz.***

ZEUSCHNERA pracownia fotografowania i malowania portretów przy Wilhelmowskiéj ulicy Nr. 25. obok Hotelu Bawarskiego, jest otwarta codziennie od godziny 9. do 3.

Medal złoty 1845.

Pastyle na wszelkie choroby piersiowe,

Medal srebrny 1845.

na uleczenie całkowite chorób piersiowych, jakiemi są: katar, kaszel, dychawiczność, ściśnienie piersi i t. d. niema nic skuteczniejszego i lepszego jak ***Pate Pectorale*** przez aptekarza Georgé w Epinal. Lekarstwo to sprzedaje się we wszystkich miastach w Niemczech, a w ***Poznaniu***, tylko w Cukierni i fabryce karmelków i czekolady ***A. Szpingiera***, na przeciw zegaru pocztowego.

Fabryka tektur ogniotrwałych smołowcowanych
w Poznaniu

poleca znaną już dostatecznie i pod względem trwałości tekturę swą w rozmaitych długościach o 3ch stopach szerokości, i podejmuje pod gwarancyą wykonania sumiennego pokrycia dachów.

A. Krzyżanowski, ulica Szyferska 13.

Dla przedsiębiorców budowli.

Tekturę smołowcowaną kamienną ogniotrwałą do pokrycia dachów, z fabryki Panów ***Alberta Damke i Spółki*** w Berlinie (Moabit,) ***wprost sprodzoną***, mam ciągle na składzie, i przyjmuję ***całkowite pokrywania dachów*** pod ***gwarancyą***, obok ***dokładnéj roboty.*** Do łaskawych zamówień polecam się uprzejmie.
Rudolf Rabsilber, ***Spedytor*** w Poznaniu, ulica Szeroka 20. ulica Butelska 10.

DRELICH I PŁÓTNO NA WAŃTUCHY
w najcięższym gatunku (ważące do 65 funtów) poleca w cenie najukmiarkowańszéj **ANTONI SCHMIDT.**

Posiadłość z 110 mórg II. i III. klassy gruntu się składająca (incl. 6 mórg dwusiecznéj łąki) w jak najlepszéj kulturze, z budynkami kompletnemi massiv (dom mieszkalny dobry i wygodnie urządzony pod dachówką) położona bezpośrednio nad szosą, pół mili od miasta Trzemeszna, z kompletnym żywym i martwym inwentarzem jest z wolnéj ręki do sprzedania. — O bliższych szczegółach dowiedzieć się można w księgarni Pana ***Oławskiego*** w ***Trzemesznie.***

Podpisany Geometra praktykujący od lat 18 przy pomiarach i szacowaniu dóbr ziemiańskich w gubernii Radomskiéj i mianowicie w powiatach Kieleckim, Stopnickim, Miechowskim, Olkuskim i Opatowskim i mając zatém o stanie dóbr, rozległości i glebie gruntu najdokładniejsze wiadomości, rekomenduje się szanownym Obywatelom W. Księstwa Poznańskiego jako pośrednik do kupienia dóbr szlacheckich w wyżéj wspomnionéj okolicy Król. Polskiego.

Dobra mnie do sprzedaży polecone rozmaitej są rozległości, gleba gruntu i ceny, w ogólności zaś morga magdeburgska w glebie żytnéj i z lasami wypada po 8—10 Talarów, w glebie pszennéj zaś po 15—18 Talarów.

Ogólna cena dóbr od 10,000 do 70,000 Talarów, z któréj summy $\frac{2}{3}$ przy kupnie dóbr wymagalnie. Stan hypoteczny urzędownie najdokładniéj się wykazuje.

Znajdują się także dobra kwalifiujące się na rozdział między kilku właścicieli lub na osady kolonistów z prawem wieczystéj dzierzawy.

Wykazy o stanie dóbr i intrat z nich na frankowane listy udziela

Albert Halberstadt,
Geometra patentowy w Król. Polskiém
w Kielcach w gubernii Radomskiéj.

Dominium Granowo pod ***Bukiem*** ma na sprzedaż 150 tuczonych skopów bez wełny.

Dominium **Witkówko** pod Witkowem ma 100 skopów zdrowych do chowu na sprzedaż, po strzyży odebrane być mogą.

Wprost z Anglii sprowadzone bardzo dobre duże węgle kowalskie i świeżo wypalane węgle z drzewa, otrzymał i ofiaruje po miernych cenach

Fr. Barleben.

Extrakt na porost brody
za puszkę 1 Tal.

Środek ten wciera się codziennie w brodę w ilości dwóch ziarn grochu, a w 6 miesięcy wyrasta pełna i mocna broda, za co fabryka ręczy, w razie przeciwnym zwraca pieniądze.

Sprzedaż na Poznań i okolicę w handlu papieru, materyałów piśmiennych i rysunkowych ***A. Löwenthal i Syn*** w Rynku pod Ratuszem Nr. 5. Wynalazcy **Rothe i Spółka** w Berlinie.

Prawdziwe
Peruwiańskie Guano
ze składu pana Radzcy ekonomicznego ***C. Geyer*** w Dreźnie poleca
Teodor Baarth.

Najlepszy i suchy
kléj dla stolarzy
sprzedaje funt po $5\frac{1}{2}$ Sgr.
Handel farb **ADOLFA ASCH,**
Zamkowa ulica 5.

Wody mineralne świeże
wprost z źródeł sprowadzone w najrozmaitszych gatunkach poleca
J. Jagielski, Aptekarz w Poznaniu.

Kto życzy sobie oddać dzieci swoje na stancyą, stół i dozór z pomocą w naukach, do familii, któréj ojciec od kilkunastu lat poświęcał się zawodowi nauczycielskiemu, dowie się bliższych szczegółów w handlu p. ***Rozego w Bazarze.***

Kamienną tekturę do pokrywania dachów i zabezpieczającą od ognia poleca w najlepszym gatunku **cetnar po 4 Tal.**; podejmuje się także kompletnego pokrywania dachów z gwarancyą.

B. Hamburger,
Mokra ulica Nr. 3.

EAU TONIQUE
PARACHUTE des CHEVEUX
de Chalmin, à Rouen.

Cette composition est infaillible pour arrêter promptement la chute des cheveux; elle en empèche la *décoloration, nettoie parfaitement le cuir chevelu, détruit les matières graisseuses et pellicules blanchâtres; ses propriétés régénératrices favorisent la reproduction de nouveaux cheveux*, les fait épaisir, les rend souples et brillans, et empeche le blanchiment.
Garantie. — Prix du Flacon: 4 fr.
Fabrique à Rouen, rue de l'Hôpital 40.
Dépôt dans toutes les villes de France; et à Posen au Magasin de Paris, de Montigny Desfossé Wilhelm Strasse 24.

Przedaż Węgli.
Dwa ładunki dobrych węgli drzewnych otrzymałem i przedaję takowe po zniżonéj cenie.
T. Laszewicz, Grobla Nr. 3.

Swieże **Meklenburgskie masło stołowe** w całych i półfuntowych kawałkach poleca ***Izydor Busch***, plac Wilhelm. 16.

Kurs giełdy berlińskiéj.

Dnia 14. Maja 1858.	Stopa pCt.	Na pr. kurant papierami.	gotowizną.
Pożyczka rządowa dobrowolna	$4\frac{1}{2}$	—	$100\frac{1}{4}$
dito	$4\frac{1}{2}$	—	$100\frac{1}{2}$
dito z roku 1856. . . .	$4\frac{1}{2}$	—	$100\frac{1}{2}$
dito z roku 1853. . . .	4	93	—
dito z roku 1854. . . .	$4\frac{1}{2}$	—	—
Obligi długu skarbowego	$3\frac{1}{2}$	—	$83\frac{5}{8}$
dito premiów handlu morskiego . .	—	—	—
dito Marchii Elektoralnéj i Nowéj	$3\frac{1}{2}$	—	—
dito miasta Berlina	$4\frac{1}{2}$	101	—
dito dito	$3\frac{1}{2}$	83	—
Listy zastawne Marchii Elekt. i Nowéj	$3\frac{1}{2}$	—	$86\frac{1}{2}$
dito Prus Wschodnich . . .	$3\frac{1}{2}$	—	$82\frac{1}{4}$
dito Pomorskie	$3\frac{1}{2}$	—	$84\frac{3}{4}$
dito W. X. Poznańskiego .	4	—	—
dito W. X. Pozn. (nowe) .	$3\frac{1}{2}$	—	$87\frac{1}{4}$
dito Szląskie	$3\frac{1}{2}$	—	$86\frac{1}{2}$
dito Prus zachodnich	$3\frac{1}{2}$	—	81
Bilety rentowe Poznańskie	4	—	$91\frac{1}{2}$
Louisdory	—	—	$109\frac{1}{4}$
Akcye kolei żelazn. Starogr. Poznańsk.	$3\frac{1}{2}$	93	—